

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.V.21.443/2014/7.

A Kúria dr. Szilágyi Anna (Dr. Szilágyi Anna Ügyvédi Iroda) ügyvéd által képviselt felperesnek, Dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dudás Gábor ügyvéd) által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt, a Fővárosi Bíróság előtt, 7. G. 41.001/2008 szám alatt megindított, majd a Fővárosi Ítéltábla 2014. július 8. napján meghozott, 9.Pf.20.501/2014/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében, az alperes részéről, 121. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 400.000 (Négyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 3.500.000 (Hárommillió-ötszáztezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A perben nem vitás tényállás szerint nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatására irányuló ajánlati felhívást tett közzé egészségügyi szolgáltatás megrendelésére. A közbeszerzési eljárást a felperes nyerte el és ennek alapján 2006. február 16-án atipikus szerződésnek minősülő megállapodást az ... Ebben a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy díjfizetés ellenében, által igényelt MRI, CT, DSA és UH-vizsgálatok, átvilágítási és felvételi üzemmódban végzett rutin radiológiai vizsgálatokat elvégzi, azok eredményét digitálisan archiválja, valamint biztosítja az ezzel összefüggő kutatási tevékenység orvostechnikai hátterét. Felek a szerződést 2020. december 31. napjáig terjedő határozott időre kötötték. A felperes a kötelezettsége teljesítését 2006-ban

megkezdte és a megrendeléseinek megfelelően folytatta. A szerződés a megrendeléseinek számára vonatkozó kifejezett rendelkezést nem tartalmazott, de a szerződés részévé vált közbeszerzési ajánlat II.2.1. alpontja meghatározta az ajánlatkérő által igényelt beavatkozások várható éves mennyiségét, melytől a ténylegesen elvégzett beavatkozások ± 25 %-kal eltérhetnek.

Az egészségügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 88. § (3) bekezdése alapján elhatározta a jogutód nélküli megszüntetését azzal, hogy a megszüntetés 2008. szeptember 30-án lép hatályba. A megszüntető okirat szerint az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. tv. 4. § (6) bekezdése a közfinanszírozást már nem állapított meg. A megszüntető okirat a „vagyon jogok és kötelezettségek” tekintetében az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. tv. rendelkezése szerint úgy határozott, hogy a jogutódja az ingatlanvagyon tekintetében a Tanács, „egyéb vagyon” vonatkozásában az I.r. alperes. A működése alatt nem a szerződésben, illetve az ajánlatban meghatározott mennyiségű vizsgálatot rendelte meg a felperestől, illetve 2008. január 1-től kezdődően a felperes semmilyen megrendelést nem kapott, mert a Minisztérium a felperes által nyújtott szolgáltatás tekintetében a szolgáltatás megrendelésére vonatkozó rendelkezést nem tett.

A Kúria a Pfv.IV.20.219/2012/7. számú rész-és közbenső ítéletében úgy foglalt állást, miszerint a felperessel kötött szerződésben nem csak jogosultságot szerzett az egészségügyi szolgáltatások megrendelésére, hanem az ajánlat II.2.1. alpontjában írt korrekciós lehetőséggel, meghatározott mennyiségű egészségügyi szolgáltatás megrendelésére vállalt kötelezettséget. Ezért amennyiben a szerződött mennyiség 25 %-ánál kevesebbet rendelt meg, úgy a szerződést megszegte, amelyért a Ptk. 318. § alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében kártérítési felelősséggel tartozik. Rámutatott azonban, hogy az I. rendű alperes, mint a jogutódja, kizárólag azon szerződésszegésből eredő követelésekért tartozik helytállni, amit jogelődje elkövetett. A megszűnését követően a más által elkövetett esetleges jogsértésért azonban önmagában abból eredően, hogy a vagyon jogok tekintetében a jogutódja, a felelőssége már nem állapítható meg. A 2008. január 1-jét követően a szerződéses megrendelések elmaradásából eredő kárért tehát az I. rendű alperes már nem köteles helytállni. Ezért a Kúria a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.082/2011/5. számú jogerős rész-és közbenső ítéletét részben hatályon kívül helyezte és a felperesnek a 2008. január 1. napját követő szerződésszegésből eredő kártérítés tekintetében a keresetet elutasította, míg a 2006. március 1-től 2007. december 31-ig terjedő időben tanúsított szerződésszegő magatartás tekintetében az I. rendű alperes felelősségének fennállást kimondó közbenső ítéleti rendelkezést hatályában fenntartotta.

Ezt követően azösszepszerűség tekintetében lefolytatott eljárás eredményeként meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 257.668.022 Ft tőkét, valamint rendelkezett a késedelmi kamat fizetéséről és a perköltség viseléséről is. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az OPNI 2006. március 1- és 2007. december 31. közötti időben tanúsított szerződésszegő megtartására visszavezethető kárát egyrészt a felperes működésével és könyvelésével kapcsolatban rendelkezésre álló konkrét adatokra, valamint a kirendelt Kft. többször kiegészített igazságügyi szakértői véleményére alapította. Az Országos Idegtudományi Intézet által végzett hasonló szolgáltatásokra vonatkozó adatokat a perbeli bizonyítékok köréből kirekesztette, mert úgy foglalt állást, hogy a felperes elmaradt hasznát a felperes gazdálkodásának a rendelkezésre álló üzleti könyveiben rögzített gazdálkodási adatok alapul vételével kell kiszámítani. Az alperes által csatolt magánszakértői véleménnyel kapcsolatban kifejtette, hogy az nem alkalmas a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény aggályossá tételére, mert az nem a felperes tényleges számviteli politikájának konkrét adataiból indult ki, hanem egy téves koncepció mentén az összes költségek újraelosztását végezte el. E téves magánszakértői és alperesi koncepció pedig az volt, hogy álláspontjuk szerint a felperes olyan közhasznú tevékenységet végzett, amelyből nyereség nem realizálható. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a nonprofit szervezet is végez gazdálkodó tevékenységet, ennek során nyereség is képződik, tevékenységének a speciális vonása, hogy nyertességét nem osztja szét a tagjai között. Ezért az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget arra, hogy döntését az alperesi magánszakértői véleményre alapítsa. Az elsőfokú bíróság által elfogadott igazságügyi szakértői vélemény a felperes gazdálkodásának és könyvvizsgálattal alátámasztott üzleti politikájának az alapul vételével, az egyik fél által sem kifogásolt fedezeti költségelszámolás módszerével munkálta ki a felperes elmaradt vagyoni előny formájában jelentkező kárát. A DSA vizsgálatok költség-elemzésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság kiemelte, miszerint a felperes könyvelésében ennek bevételi adatai konkrét módon szerepeltek, csak annak az egyes vizsgálatokra történő felosztása tárgyában nem álltak rendelkezésre felperesi adatok. Ezért ezeknek a közvetlen és közvetett költségekre történő felosztásához vált szükségessé a számviteli becslés módszerének alkalmazása. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest terhelő marasztalás összegének meghatározása során elbírált az I. rendű alperes helyiség-használati díj címén előterjesztett beszámítási kifogását is.

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán meghozott jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését részben megváltoztatva a marasztalási

összeget 243.095.541 Ft-ra és kamataira leszállította. A megváltoztató rendelkezés azon alapult, hogy a felperes keresetfelemelést tartalmazó jognyilatkozata nélkülözte annak ténybeli alapját, így nem felelt meg a Pp. 121. § (1) bekezdés c.) pontjában foglalt követelményeknek, amelynek hiánya miatt nem volt alkalmas az érdemi elbírálásra. Egyebekben osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, amelyet ezért a Pp. 254. § (3) bekezdése alkalmazásával, annak helyes indokai alapján hagyta helyben. Helyesnek találta az elsőfokú bíróságnak a kárszámítást megalapozó kiinduló adatokkal, a felperes nyereség-gazdálkodásával és a DSA vizsgálatok költségeivel kapcsolatos okfejtését is.

A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, tartalmilag annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset teljesítése iránt. Indokolása szerint nem volt jogi akadálya annak, hogy a felperes az általa beszerzett, készített magánszakértői véleményt visszavonhassa, e jognyilatkozata azonban nem járhatott azzal a következménnyel, hogy a bíróságnak ne kelljen vizsgálni az említett magánszakértői vélemény és az igazságügyi szakértői vélemény között mutatkozó ellentmondásokat. Emellett hiányolta az alperes által beszerzett és a Zrt által készített magánszakértői és az igazságügyi szakértői vélemény közötti ellentmondások feloldását. Kifogásolta a DSA vizsgálatokkal kapcsolatban a szakértői metodika vizsgálat-típusonként történő változtatását. Hangsúlyozta, hogy a szakvéleményekben foglalt szakkérdések tekintetében az ellentmondások mérlegeléssel nem oldhatók fel. Fenntartotta azt a korábbi érvelését, miszerint a felperes közhasznú jogállása miatt a felperest tényleges kár nem érhetette. Kifejtette, miszerint a számviteli becslés módszere akkor fogadható el, ha tényleges költség-adatokon és tényleges felosztási módszeren alapul, mely azonban a DSA vizsgálatokkal kapcsolatban nem így történt. A becslési módszer alkalmazása pedig akkor fogadható el, ha az a vizsgálatok valamennyi típusánál elvégezhető.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az I. rendű alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést a magánszakértői vélemények és az igazságügyi szakvélemény ellentmondásaink figyelmen kívül hagyásában, a Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatás elmulasztásában, a felperes közhasznúságának téves megítélésében és a szakértői módszerek téves, valamint kevert alkalmazásában jelölte meg. (Pp. 272. § (2) bekezdése) Ezért a jogerős ítélet ebben a keretben volt felülbírálnak. (Pp. 275. § (1) bekezdése)

A Pp. 386/A. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kiemelt jelentőségű perekben a jogi képviselőt kötelező

Ezzel szoros összefüggésben a Pp. 386/J. § kimondja, hogy a kiemelt jelentőségű perekben a bíróság nem köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni

A törvény e rendelkezéseinek egybevetése alapján megállapítható, hogy a jogi képviselővel eljáró alperes a Pp. 3. § (3) bekezdése által meghatározott tájékoztatásokat a bíróságtól alappal nem igényelheti. Ebből okszerűen következik, hogy ennek elmaradása eljárási szabálysértésként sem értékelhető. Ezért ebben a kérdésben az alperes felülvizsgálati támadása olyan eljárási szabálysértésen alapul, amely ténylegesen nem áll fenn.

A Pp. 3. § (1) - (3) bekezdései értelmében a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el, amely kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli.

Felülvizsgálati kérelmében maga az alperes sem vitatta és a törvény idézett rendelkezéséből következően nem volt perjogi akadálya annak, hogy a felperes a Kft. által készített igazságügyi szakértői vélemény megismerése után, az általa benyújtott és készített magánszakértői véleményt visszavonja. E jognyilatkozata azzal a jogkövetkezéssel járt, hogy az annak felhasználására irányuló bizonyítási indítványa hatályát veszítette, amelynek következtében a magánszakértői véleményben foglaltak a perben nem voltak figyelembe vehetők, a magánszakértői és igazságügyi szakértői vélemények közötti esetleges ellentmondások pedig relevanciájukat veszítették.

A Ptk. 57. § (1) bekezdésének - korábban hatályban volt - rendelkezése szerint a közhasznú társaság közhasznú - a társadalom közös szükségleteinek kielégítését nyereség- és vagyonszerzési cél nélkül szolgáló - tevékenységet rendszeresen végző jogi személy. A közhasznú társaság üzletszerű gazdasági tevékenységet a közhasznú tevékenység elősegítése érdekében folytathat; a társaság tevékenységéből származó nyereség nem osztható fel a tagok között.

Az alperes keresettel szembeni védekezésének - a per egész tartama alatt - lényeges elemét képezte a felperes nonprofit szervezetkénti működésére történő hivatkozás. Ebből olyan következtetés levonását kérte, miszerint a felperesi működés szervezeti kereteinek fogalmi

eleme a nyereségérdekeltség hiánya, ezért vele szemben az elmaradt nyereség formájában jelentkező kár nem értelmezhető. Lényegében ebből a téves koncepcióból indult ki az alperes által csatolt magánszakértői vélemény is. A közhasznú tevékenység törvényi fogalmából azonban alapvetően más következik. A Ptk. 57. § (1) bekezdésének második mondata értelmében ugyanis a közhasznú társaság is folytathat üzleti tevékenységet, amelyből képezhet nyereséget, a törvény csupán azt tiltja, hogy e nyereséget a tagjai között felossza. Mindebből nem vonható le olyan következtetés, miszerint a közhasznú társasággal kötött szerződést nem kell teljesíteni, vagy hogy a teljesítésnek nem kell szerződésszerűnek lenni, valamint a törvény most vizsgált rendelkezése nem mentesít a nonprofit szervezetnek szerződésszegéssel okozott kár megtérítésének kötelezettsége alól sem. Ezért az alperes e koncepcióra alapított védekezése téves, a magánszakértő erre épülő szakvéleménye pedig a jogvita elbírálása során történő felhasználásra nem alkalmas.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a szakkérdések tekintetében felmerülő ellentmondások mérlegeléssel nem oldhatók fel, továbbá a számviteli becslés módszere csak akkor fogadható el, ha az tényleges költség-adatokon és tényleges felosztási módszeren alapul, valamint a vizsgálatok valamennyi típusánál alkalmazásra kerül. Tévedett azonban, amikor állította, hogy mindez a jelen peres eljárásban - kiemelten a DSA vizsgálatoknál - nem így történt. Ezzel szemben a kirendelt igazságügyi szakértő alap-és két kiegészítő szakvéleménye, valamint a tárgyaláson történt meghallgatása alapján az állapítható meg, hogy a szakértő a felperes kárigényének valamennyi tétele - köztük a DSA vizsgálatok - tekintetében is a felperes könyvelési iratai alapján rendelkezésre álló tényleges összköltségekből indult ki, melyek vizsgálata során a felperes könyvvizsgálattal alátámasztott elszámolási rendszerét alkalmazta. Ennek során a felperes könyvelési adatain alapuló összköltséget osztotta fel a peres felek egyike által sem kifogásolt fedezeti költségelszámolás módszerével és így határozta meg a felperes tevékenységének eredményességét. Az igazságügyi szakértői véleményben tehát vizsgálati módszerek nem keverednek, hanem a következetesen érvényesült az az elv, miszerint a szakértő a felperes könyvelésének az összköltségre vonatkozó konkrét adataiból indult ki és ezt dolgozta föl könyvszakértői módszerekkel annak nyereséghiánya megállapítása céljából. Ebből okszerűen az következik, hogy az igazságügyi szakértő által alkalmazott vizsgálati módszer egységes, következetes és nem jogszabálysértő.

A fent kifejtettek eredményeként a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelmmel támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Ennek következtében az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. Ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megtéríteni a felperes jogi képviselőjével kapcsolatban, a felülvizsgálati eljárásban felmerült költséget. Az alperes személyes illetékmertessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték pedig a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az államot terheli.

Budapest, 2014. november 5.

. Molnár Ambrus
a tanács elnöke
előadó bíró

. Simonné dr. Gombos Katalin
bíró

Dr. Szűcs József
bíró